

POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA

URZĄD
PATENTOWY
PRL

OPIS PATENTOWY

50935

Patent dodatkowy
do patentu

Zgłoszono: 20.II.1965 (P 107 550)

Pierwszeństwo:

Opublikowano: 30.IV.1966

Kl. 21 c, 62/65

MKP H02p

601w 13/16

UKD

BIBLIOTEKA

Urzedu Patentowego
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

Współtwórcy wynalazku: inż. Maksymilian Kanawiec, mgr inż. Mirosław Ścibiorski, mgr inż. Janusz Makiewicz

Właściciel patentu: Centralne Laboratorium Przemysłu Bawełnianego, Łódź (Polska)

Elektryczny układ sterowania napędu przędzarki obrączkowej

1

Przedmiotem wynalazku jest elektryczny układ sterowania napędu przędzarki obrączkowej.

Do napędu przędzarek obrączkowych stosuje się elektryczne silniki zwarte jednobiegowe. Kopki nawijane z przędzy na cewki mają postać cylindra zakończonego na końcach stożkami, przy czym przy stałej prędkości obrotowej silnika w początkowej i końcowej fazie nawijania części stożkowych kopki, naprężenie nawijanej przędzy jest większe niż w części cylindrycznej, co powoduje częste zrywy przędzy w początkowej i końcowej fazie nawijania przędzy.

Stosowanie silników dwubiegowych nie osiąga celu, ponieważ przełożenia w nich są zbyt zróżnicowane, co pociąga za sobą wykonanie nieforemnych nawojów, utrudniających dalsze procesy technologiczne.

Istotą wynalazku jest zastosowanie napędu przędzarek obrączkowych za pomocą dwóch silników jednobiegowych o tak dobranych przełożeniach, że uzyskuje się należyte nawoje kopek przy jednoczesnym zmniejszeniu się liczby zrywów, przy czym włączanie i wyłączanie tych silników dokonuje się automatycznie za pomocą specjalnego układu sterowania.

Przedmiot wynalazku jest uwidoczniony tytułem przykładu na rysunku schematycznym, na którym fig. 1 przedstawia ideowy układ elektryczny napędu przędzarki obrączkowej, fig. 2 — wykres prędkości obrotowej silników na częściach stożkowych

2

i części cylindrycznej kopki, a fig. 3 — szczegół sterowania silników za pomocą krzywki.

Elektryczny układ sterowania napędu przędzarki obrączkowej według wynalazku ma dwa elektryczne silniki jednobiegowe M_1 i M_2 o różnych dobranych przełożeniach, napędzających przędzarkę obrączkową, z różną prędkością.

W obwody tych silników M_1 i M_2 włączony jest wspólny układ sterowniczy, składający się z wyłączników krańcowych WK_1 , WK_2 , WK_3 , z przełączników P_1 , P_2 , P_3 , ze styczników S_1 , S_2 . Poza tym układ jest zaopatrzony w przycisk sterowniczy pW do wyłączania silnika pracującego w danej chwili oraz przycisk pZ do włączania silnika, który w danej chwili winien pracować w zależności od położenia ławy obrączkowej. Do mechanizmu napędzającego ławę obrączkową przymocowane jest ciągnąco 1 połączone z krzywką 2 (fig. 3), współpracującą z dźwigniami krańcowych wyłączników WK_1 , WK_2 i WK_3 .

Poza tym elektryczny układ napędu jest zaopatrzony w znane bezpieczniki B_1 , B_2 , wyzwalacze termiczne PC_1 , PC_2 ze stykami $3PC_1$ i $3PC_2$ oraz w wyłącznik główny W .

Działanie układu sterowania według wynalazku jest następujące. Na początku procesu nawijania przędzy na cewki i przy najniższym położeniu ławy obrączkowej, po włączeniu wyłącznika W i nacisnięciu na przycisk pZ zadziała przełącznik P_1 i zamknie swoje styki. Powoduje to zadziałanie

przekaznika P_2 i również zamknięcie jego styków, oraz przepływ prądu przez cewkę stycznika S_1 . Zamknięte styki stycznika S_1 powodują uruchomienie silnika M_1 , przy czym wyłączniki WK_1 i WK_3 są zamknięte, a wyłącznik WK_2 jest otwarty. W tej fazie nawijania przędzy, pracujący silnik M_1 napędza wrzeciono przędzarki obrączkowej z określoną prędkością obrotową tak dobraną, aby w fazie nawijania części stożkowej l_1 kopki (fig. 2) nie występowały w przędzy nadmierne naprężenia powodujące jej zrywy.

W miarę wykonywania nawoju na cewce, ciągnie 1 przymocowane do mechanizmu napędowego ławy obrączkowej przesuwając krzywkę 2, która po nawinięciu stożkowej części (podstawy) kopki powoduje wyłączenie wyłącznika krańcowego WK_1 z jednoczesnym włączeniem wyłącznika WK_2 . Powoduje to wyłączenie stycznika S_1 , a załączenie stycznika S_2 , przy czym następuje wyłączenie silnika M_1 , a włączenie silnika M_2 . Silnik M_2 napędza wrzeciono przędzarki obrączkowej z ustaloną prędkością obrotową, przy czym w tym okresie nawija się część cylindryczna l_2 kopki.

Po nawinięciu na cewkę cylindrycznej części kopki, przesuwająca się dalej krzywka 2 wyłącza wyłącznik WK_2 , a włącza wyłącznik WK_3 , przy czym zostaje wyłączony silnik M_2 , a włączony silnik M_1 . W tej fazie zostaje nawinięta na cewkę górna stożkowa część l_3 kopki.

Po nawinięciu całej kopki, krzywka 2 wyłącza wyłącznik WK_3 powodując zatrzymanie całego napędu przędzarki obrączkowej.

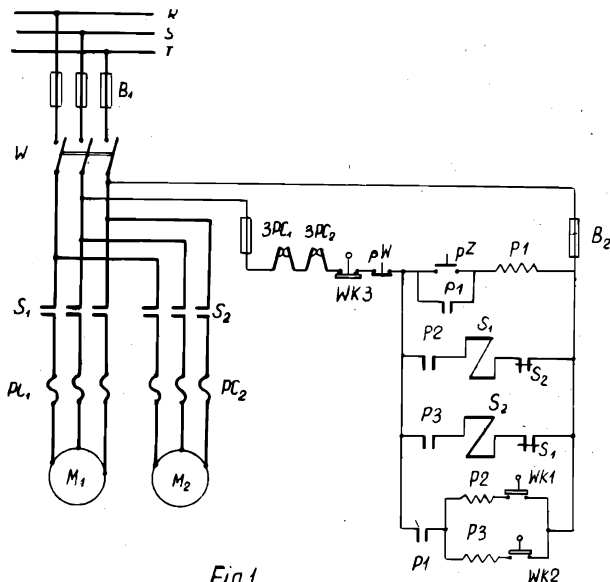

Fig 1

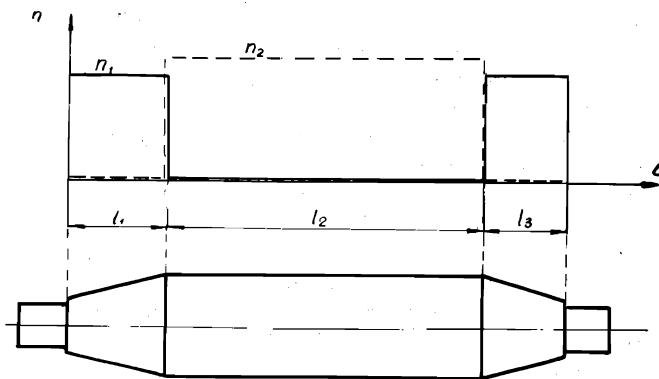

Fig 2

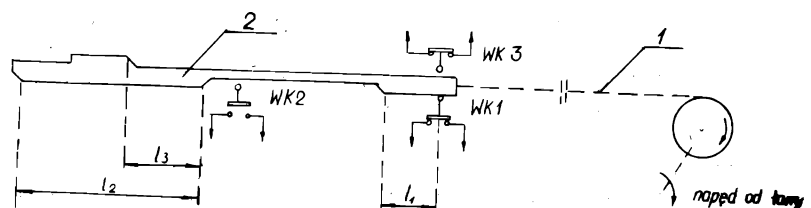

Fig 3

W ten sposób silniki elektryczne M_1 i M_2 zostają samoczynnie włączane i wyłączane podczas całego cyklu nawijania przędzy w kopki.

Należy tu zaznaczyć, że przy stosowaniu tylko jednego silnika elektrycznego do napędu przędzarki obrączkowej, prędkość obrotowa wrzeciona siłą rzeczy była ograniczona do prędkości nie powodującej zrywów we wstępnej fazie nawijania kopki, zastosowanie zaś dwóch silników o odpowiednio dobranych przełożeniach umożliwia zwiększenie prędkości obrotowej wrzecion, a tym samym wydajność przędzarki obrączkowej.

Zastrzeżenia patentowe

1. Elektryczny układ sterowania napędu przędzarki obrączkowej, **znamienny tym**, że zawiera dwa silniki elektryczne (M_1 i M_2) do napędu wrzecion przędzarki z różną prędkością obrotową, przy czym w obwody tych silników (M_1 i M_2) włączony jest wspólny układ sterowniczy do kolejnego samoczynnego włączania lub wyłączania jednego z tych silników.
2. Elektryczny układ według zastrz. 1, **znamienny tym**, że mechanizm napędowy ławy obrączkowej w przędzarce jest połączony z ciągnem (1) zakończonym sterowniczą krzywką (2) współpracującą z dźwigniami wyłączników krańcowych (WK_1 , WK_2 i WK_3), włączających lub wyłączających kolejno silniki (M_1 lub M_2) poprzez przekazniki (P_1 , P_2 , P_3).